

Ἀναβαίνω τὸν ἀνήφορον: Ἄσμ.

Σ τὴ ράχι ἀνηφόρει, ὅς τὸ κορφοβούνι φτάνει.

Συνών. ἀναβολάζω 1, ἀναβολεματίζω 1, ἀναβολεύω 1, ἀνηφορίζω 1, ἀνηφοριδιάζω, ἀνηφορίζω 1, ἀντίθ. κατηφορίζω.

άνηφορι τό, Ἡπ. Πελοπ. (Λακων. Μάν.) Σῦρ. Χίος κ. ἄ. — Λεξ. Βλαστ. ἀνηφούρ' Τήν. ἀν'φούρ' Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀνήφορος.

Ὁδὸς ἀνωφερῆς, ἀνήφορος ἔνθ' ἄν.: Πάει τ' ἀνηφόρι Μάν. Οὐλ' πάν τ' ἀν'φούρ' κι οὐ δεῖνα τοῦ κατ'φούρ' Αἰτωλ. || Ἄσμ.

Τοῦ νεοῦ τοῦ κακοφάνηκε καὶ τ' ἀνηφόρι παίρνει Χίος

Σὰν ἔκαναν καὶ κίνησαν ὅς τοῦ Νερίσκου τ' ἀνηφόρι Ἡπ. Συνών. καὶ ἀντίθ. ἰδ. ἐν λ. ἀνηφόρα.

άνηφοριὰ ἡ, ἀνηφορία Πόντ. (Κερασ. Τραπ.) ἀνηφορίγια Πόντ. (Κερασ.) ἀνηφοριὰ σύνηθ. ἀν'φουριὰ Ἡπ. (Ζαγόρ.) ἀνηφόρια Λεξ. Δημητρ. ἀνεφορία Πόντ. (Κερασ. Τραπ. Χαλδ.) ἀνεφορίγια Πόντ. (Κερασ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀνήφορος.

1) Ἀνωφέρεια, ἀνήφορος ἔνθ' ἄν.: Παίρνω τὴν ἀνηφοριὰ πολλὰ. || Ἄσμ.

Τὴν ἀνηφορία σὺ νὰ πᾶς κ' ἐγὼ ποκάτω νὰ μαι Λεξ. Δημητρ. — Ποίημ.

Σὲ ψηλὲς ἀνηφοριές | σὰν κοτσὺφι χύθηκα,

κ' ἔπρεσα σὲ ρεματιές | καὶ λαγοκοιμήθηκα

ΖΠαπαντων. ἐν Ἀνθολ. Ἡ Ἀποστολίδ. 336. Συνών. καὶ ἀντίθ. ἰδ. ἐν λ. ἀνηφόρα. Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. Μακεδ.

2) Τὰ μακρὰν τῆς θαλάσσης κείμενα μέρη, τὰ μεσόγεια Πόντ. (Τραπ. Χαλδ. κ. ἄ.): Τὴν ἀνοιξιν πᾶμε ὅς σὴν ἀνεφορίαν καὶ τὸν δειμὼν κόν' ὅς σὴν κατεφορίαν Χαλδ. || Παροιμ. Σ σὴν ἀνεφορίαν τὸ σύντεκνον ἀτ' κ' ἐγνωρίζ' καὶ ὅς σὴν κατεφορίαν τὸ γάιδαρον (ἐπὶ τοῦ προσποιομένου ἔνεκα συμφέροντος ἄγνοιαν προσώπων καὶ πραγμάτων) Τραπ. Χαλδ.

άνηφοριάζω Λεξ. Δημητρ. ἀν'φουριάζου Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀνηφορία.

1) Μετβ. ἀναβαίνω τὸν ἀνήφορον Στερελλ. (Αἰτωλ.): Ἀν'φουριᾶσι οὐ λαός, ρίζ' τ' τῶρα μὴ τοῦ τ'φρέξ' (λαός = λαγός). Ἀν'φουριάζ' τὸ μ'πλάρ' ἰδῶ, ἄφ' του νὰ πάρ' τ'ν ἀνάσα τ'. Συνών. καὶ ἀντίθ. ἰδ. ἐν λ. ἀνηφορεύω. 2) Ἀμβτ. εἶμαι ἀνωφερῆς Στερελλ. (Αἰτωλ.) — Λεξ. Δημητρ.: Ἀποκεῖ καὶ πέρα ὁ δρόμος ἀνηφοριάζει Λεξ. Δημητρ. Ἀν'φουριάζ' πούλ' τοῦ μέρους κείνου κὶ γὰ νὰ πιρπατάης ἔπριπ νὰ κουντανασαιθ' Αἰτωλ. Συνών. ἀνηφορίζω 2.

άνηφοριακά ἐπίρρ. Πελοπ. (Λακων. Μάν. Οἶν.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀνηφορίακός.

Πρὸς τὴν ἀνωφέρειαν ἔνθ' ἄν.: Πέρασε ἀνηφοριακά Οἶν. Πάει ἀνηφοριακά Μάν. || Ἄσμ.

Γιὰ τήραξ' ἀνηφοριακά | νὰ ἰδῆς δὺδ ποῦ φεύγουνε Μάν. Συνών. ἀνήφορα, ἀντίθ. κατήφορα.

άνηφοριακός ἐπίθ. Πελοπ. (Κλουτσίνοχ. Τρίκκ. κ. ἄ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀνηφορία.

Ἀνάντης, ἀνωφερῆς. Συνών. ἀνηφορίαστός, ἀνηφορικός, ἀνηφοριστός, ἀντίθ. κατηφορίαστός, κατηφορικός.

άνηφορίαστός ἐπίθ. Ἡπ. ἀν'φουρίαστός Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀνηφορίζω.

Ἀνηφορίακός, ὁ ἰδ., ἔνθ' ἄν.: Ἀλφαδιάσαμεν τ' αὐλάκι καὶ τὸ βρήκαμαν ὅς ἓνα μέρος ἀνηφορίαστό ἀντὶ κατηφορίαστό Ἡπ. Κιουτεῦ τὸ μ'πλάρ' γὰ νὰ πιράδ' τοῦ γιονφύρ', εἶνι πούλ' ἀν'φουρίαστό (κιουτεῦ = δειλιῦ, φοβεῖται) Αἰτωλ.

άνηφορίδα ἡ, Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Σύμ. ἀνεφορίδα ΓΧατζιδ. ἐν Ἀθηνᾶ 24 (1912) 27

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀνήφορος καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ίδα.

Τόπος ἀνάντης, ἀνωφερῆς ἔνθ' ἄν.: Λαφάζει κᾶνεις ν' ἀνίβ' εὐτὴ δὴν ἀνηφορίδα (λαφάζει = λαχανιάζει) Ἀπύρανθ.

άνηφοριδάκι τό. Κάμπ. Τήλ.

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. ἀνηφορία.

Μικρὸς ἀνήφορος ἔνθ' ἄν.: Ἄσμ.

Ἀ πάρω τὸν ἀνήφορον καὶ τ' ἀνηφοριδάκι (ἄ = θά) Κάμπ. Τήλ. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀνηφοράκι.

άνηφοριδιάζω ἀμάρτ. ἠφοριδιάζω Σύμ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀνηφορία.

Ἀναβαίνω, ἀνέρχομαι τὸν ἀνήφορον. Συνών. καὶ ἀντίθ. ἰδ. ἐν λ. ἀνηφορεύω.

άνηφορίζω σύνηθ. ἀνηφορίζου Εὐβ. (Αὐλωνάρ. Κονίστρ. κ. ἄ.) ἀν'φουρίζου βόρ. ἰδιώμ. ἀνηφορῶ Λεξ. Μπριγκ. ἀνηφοράω Πελοπ. (Ἀρκαδ.) ἀν'φορῶ Θράκ. (Σαρεκκλ.) ἀν'φουροῦ Ἡπ. ἀν'φουράου Ἡπ. (Ζαγόρ.) ἀν'φουρνῶ Ἡπ. (Ζαγόρ.) ἀν'φουρνάου Ἡπ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀνήφορος. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ.

1) Μετβ. ἀναβαίνω, ἀνέρχομαι τὸν ἀνήφορον σύνηθ.: Ὅταν ἀνηφορίζης, νὰ περπατῆς σιγά. Τὴν εἶδα κὶ ἀνηφορίζε σύνηθ. Ὁ γέρος μ' ἓνα σουγλὶ τσίγκλαε τὴ γαιδουρίτσα του ν' ἀνηφορίζῃ βιαστικὰ (ἐκ διηγ.) Πελοπ. (Μάν.) Κόβονται τὰ ἥπατα κᾶνενοῦ ἴσαμε ποῦ ν' ἀνηφορίση Πελοπ. (Ὀλυμπ.) Ἰκεῖ π' ἀν'φουρνῶσα, τὸν ἀντάμωσα ὅς τοῦ δρόμου Ἡπ. (Ζαγόρ.) || Ἄσμ.

Ἐγέρασα καὶ δὲ βορῶ, δὲ βόρ' ν' ἀνηφορίσω

γὰ νὰ βγῶ σὲ κορφὴ βουνὸ ψηλὰ ὅς τὸν αἰ - θανάσι

Πελοπ. (Μάναρ.)

Ὅταν σὲ ἰδῶ ν' ἀν'φουρνᾶς, τὸ πρόσωπό μ' ἀλλάζει

Ἡπ. Συνών. καὶ ἀντίθ. ἰδ. ἐν λ. ἀνηφορεύω. 2) Ἀμβτ. εἶμαι ἀνωφερῆς πολλὰ. Ἀνηφορίζει ὁ δρόμος. Συνών. ἀνηφορίζω 2.

άνηφορικὸς ἐπίθ. κοιν. ἀν'φουρ'κός βόρ. ἰδιώμ. ἀνεφορικὸς Πόντ. (Κερασ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀνήφορος καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ικός. Ἡ λ. καὶ παρὰ Γερμ.

Ἀνωφερῆς, ἀνάντης ἔνθ' ἄν.: Δρόμος - τόπος ἀνηφορικός. Βουνὸ ἀνηφορικὸ κοιν. Συνών. καὶ ἀντίθ. ἰδ. ἐν λ. ἀνηφορίακός.

άνηφοριστὸς ἐπίθ. Ἡπ. ἀν'φουριστὸς Ἡπ. (Ζαγόρ.) ἀνηφορητὸς ΚΘεοτόκ. Γεωργ. Βιργιλ. 11 ἀνεφορετὸς Πόντ. (Κερασ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀνηφορίζω, παρ' ὃ καὶ ἀνηφορῶ, ὅθεν τὸ ἀνηφορητός.

Ἀνηφορικός, ὁ ἰδ., ἔνθ' ἄν.: Δὲ μπουρῶ νὰ πιρπατήσουν, γιὰτ' εἶν' ἀν'φουριστὸς οὐ δρόμους Ζαγόρ.

* **άνηφορίτης** ὁ, ἀνεφορίτες Πόντ. (Κοτύωρ. Τραπ. Χαλδ.) ἀνεφορέτες Πόντ. (Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀνηφορία, δι' ὃ ἰδ. ἀνηφορία, καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ίτης.

Ὁ ἐκ τῶν μεσογείων καταγόμενος κατ' ἀντιδιαστολήν πρὸς τὸν κάτοικον τῆς παραλίας ἔνθ' ἄν. : Ἀοῦτος ἀδακὰ ἀνεφορίτες ἔν' (αὐτὸς ἐδῶ εἶναι κτλ.) Τραπ. Ἐρθαν ἀνεφορίτ' Κοτύωρ. Ἀντίθ. *κατήφορίτης.

άνηφοροκατήφορος ὁ, Κύθηρ. — Λεξ. Κομ. Λεξ. Μπριγκ. Ἐλευθερουδ. ἀφ'φουροκατήφουρους Θράκ. (Ἀδριανούπ.) Μακεδ. (Καταφύγ.) ἀνηφοροκατήφορο τό, Κύθηρ.

Ἐκ τῶν οὖσ. ἀνήφορος καὶ κατήφορος.

Τόπος ἀνώμαλος μετ' ἀνωφερειῶν καὶ κατωφερειῶν.

***άνηφοροκέφαλος** ὁ, ἀνεφοροκέφαλος Πόντ. (Σάντ.)

Ἐκ τῶν οὖσ. ἀνήφορος καὶ κεφαλή.

Ἡ κεφαλὴ τοῦ ἀνηφόρου, ἥτοι τὸ ὑψηλότερον σημεῖον αὐτοῦ.

***άνηφορόπουλλο** τό, ἀνεφορόπον Πόντ. (Σάντ.)

Ἐκ τῶν οὖσ. ἀνήφορος.

Μικρὸς ἀνήφορος : Ἐξέγκამε τ' ἀνηφορόπον (ἀνέβημεν τ' ἀνηφοράκι). Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀνηφοράκι.

άνήφορος ὁ, κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ.) ἀνήφουρους βόρ. ἰδιώμ. ἀνήφορε Τσακων. ἀν'φ'ρος Πάρ. (Λεῦκ.) ἀνέφορος Πόντ. (Κερασ. Κρώμν. Τραπ. Χαλδ.) ἀνέφαρος Πόντ. (Κερασ. Νικόπ.) ἀνήφορον τό, Κύπρ. ἀνήφορο σύνηθ. ἀνέφορο Καλαβρ. (Μπόβ.)

Τὸ μέσν. οὖσ. ἀνήφορος. Καὶ τὸ οὐδ. ἀνήφορον ὡσαύτως μεσν.

Ὁδὸς ἢ τόπος ἀνωφερῆς ἔνθ' ἄν. : Ἀνεβαίνω - βγαίνω - παίρνω τὸν ἀνήφορο κοιν. Κάνει τὸν ἀνήφορο (διευθύνεται πρὸς τὸν ἀνήφορον) Πελοπν. (Σουδεν. Τρίκκ.) Ἐντῶκεν 'ς σὸν ἀνέφορον (ἤρχισε ν' ἀνέρχεται τὸν ἀνήφορον) Χαλδ. || Φρ. Πάει πότε τὸν ἀνήφορο, πότε τὸν κατήφορο (πότε καλυτερεύει, πότε χειροτερεύει. Συνών. φρ. πάει πότε τὴν ἀναοῦσα καὶ πότε τὴν καταοῦσα) σύνηθ. Πάει ἢ πῆρε τὸν ἀνήφορο (προοδεύει οἰκονομικῶς) πολλαχ. Τὸ κρέας - τὸ ρύζι - τὸ γρῶμι πῆρε τὸν ἀνήφορο (ὑπερτιμᾶται) πολλαχ. || Παροιμ. Ἐτοῦτος ὁ ἀνήφορος θὰ φέρῃ καὶ κατήφορο (ἢ ἀκμὴ συνεπάγεται καὶ παρακμὴν). Ὁ γέρος κι ἂν στολίζεται, 'ς τὸν ἀνήφορο γνωρίζεται (ἐν ταῖς δυσχερείαις φαίνεται ἡ ἱκανότης καὶ ἡ ἀξία τοῦ ἀνθρώπου) πολλαχ. Ὁ δρόμος ἔχει ἀνήφορο καὶ κατήφορο (ἢ ζωὴ ἔχει μεταπτώσεις) Ἡπ. Ἀνάθεμα τ' ἀνήφορα καὶ τὰ κατήφορα (ἐπὶ τῶν ἀποτυχόντων εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις των, αἰτιωμένων δὲ τὰς μεταβολὰς τῆς τύχης) Χίος. Ἀ δὲ διαβοῦμε ἀνήφορο, κατήφορο δὲ βρίζομε (ἀνάντης καὶ τραχεῖα εἶναι ἢ πρὸς τὴν ἐπιτυχίαν φέρουσα ὁδός, ἀλλὰ διὰ τῶν κόπων ἀποκτῶνται τὰ ἀγαθὰ) Ἰόνιοι Νῆσ. κ. ἀ. Ξαγκλίστρα κι ἀνεμόβροχο, ἀνήφορο, σκοτάδι (ἐπὶ συρροῆς ἐμποδίων ἢ ἀτυχημάτων) Κεφαλλ. Ὅποιος φτύνει τὸν ἀνήφορο, φτύνει τὸ πρόσωπό του (ὅστις καταφρονεῖ τοὺς ἀνωτέρους του, ἐαυτὸν ἀτιμάζει) Ἰβενιζέλ. Παροιμ. 220,629 || Ἄσμ.

Τί 'χεις, καμένη μου καρδιά, καὶ βαρξαναστενάξεις;

βαρὺ γουμάρι μὴ βαστᾷς γι' ἀνήφορον νεβάζης;

Νίσυρ. Ἡ σημ. καὶ μεσν. Πβ. Χρον. Μορ. στ. 5373 (ἐκδ. JSchmitt) «ἐδῶκαν τὰ σαλπύγγια τοὺς κι ἀρχίσαν ν' ἀνεβαίνουν | τὸ ἀνήφορον Μακρυπλαγίου κ' ἤλθαν 'ς τὸν Φονεμένον». Συνών. καὶ ἀντίθ. ἰδ. ἐν λ. ἀνηφόρα. Ἡ λ. ὑπὸ τὸν τύπ. Ἀνήφουρους καὶ ὡς τοπων. Στερελλ.

άνθάδα ἡ, ΚΠαλαμ. Πεντασύλλ. 115 ΠΒλαστοῦ Ἀργῶ 120 ἀθ-θάα Χίος (Καστρ.) ἀθάα Χίος

Ἐκ τοῦ οὖσ. ἄνθος καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. - ἀδα (Ι).

Ἀνθηρότης ἔνθ' ἄν. : Ἄσμ.

Ποῖος ἤλιος λαμπερώτατος σοῦ ὥτισεν τὴν ἀθ-θάα τοαὶ ποῖα μὴλὰ γλυκομὴλὰ τὴ ροδοκοκκινάα (σοῦ ὥτισεν = σοῦ ἔδωσεν) Καστρ. — Ποιήμ.

Ὁραῖα γαλαζολούλουδα, | ὅση κι ἂν εἶν' ἡ ἀνθάδα σας ΚΠαλαμ. ἔνθ' ἄν.

Ἀνθάδα μοιάζει ἀμυγδαλεῶς 'ς τὰ διάσελα τὸ χιόνι ΠΒλαστός ἔνθ' ἄν.

άνθάκι τό, κοιν. ἀθάκι πολλαχ.

Ἐκ τῶν οὖσ. ἄνθος.

Μικρὸν ἄνθος, ἀνθύλλιον κοιν. : Τ' ἀνθάκια τοῦ βουνοῦ - τοῦ κάμπου κοιν. — Ποιήμ.

Ἀπὸ τοῦ κήπου τὴ βραγιά ποῦ ἐγὼ μονάχα ξέρω, τ' ἀνθάκια τὰ ὀλομύριστα κατάλευκα θὰ φέρω

ΚΠαλαμ. Ἀσάλ. ζωή 109. Συνών. ἀνθίτσι, ἀνθουλάκι, ἀνθούλλι.

άνθᾶτος ἐπίθ. ΠΒλαστοῦ Ἀργῶ 162 ἀθ-θᾶτος Κύπρ. Χίος ἀθᾶτος Χίος

Ἐκ τοῦ οὖσ. ἄνθος καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. - ᾶτος.

Ὁ ἀνθῶν ἢ ἡνθισμένος ἔνθ' ἄν. : Ἀνθάτα στήθη ΠΒλαστός ἔνθ' ἄν. || Ἄσμ.

Θωρεῖς τὰ δάση δασερά, τὰ γασουμὰ ἀθ-θᾶτα Κύπρ.

Σὲ τούτηνα τὴ γειτονιά σιτέσει δεντρι ἀθ-θᾶτο τοαὶ κάθε νξὸς ὀρέγεται νὰ τραουδῇ ποκάτω

Χίος

***άνθεύομαι**, ἀθ-θεύγομαι Χίος ὁκειεύγκομαι Ρόδ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀνθῶ.

Εὐρίσκομαι ἐν ἀνθηρᾷ καταστάσει ἔνθ' ἄν. : Φρ. Αὐτὸς ἀθ-θεῖ καὶ ἀθ-θεύγεται Χίος ὁκει καὶ ὁκειεύγεται Ρόδ. Πβ. ἀνθῶ.

άνθη ἡ, Θεσσ. ἄνθ' Μακεδ. (Βελβ. Καστορ.) ἀθῆ Θράκ. (Τσανδ.)

Τὸ ἀρχ. οὖσ. ἄνθη.

1) Ἡ ἀνθησις Μακεδ. (Καστορ.) : Ὡς τὴν ἄνθ' (κατὰ τὴν ἀνθησιν). 2) Τὸ σύνολον τῶν ἀνθέων δένδρου τινὸς Θεσσ. Μακεδ. (Βελβ.) : Πέφτ' ἡ ἄνθ' ἀπανουθεῖ τ' Βελβ.

3) Τὸ ἐκλεκτότερον μέρος πράγματός τινος Μακεδ. (Βελβ.) Συνών. ἀθέρας Α 4, ἀνθί, ἄνθος. β) Τὸ λεπτότερον ἄλευρον Θράκ. (Τσανδ.) : Πῆρα τὴν ἀθῆ γιὰ νὰ κάμω τὴν πίττα.

άνθησι ἡ, λόγ. σύνηθ.

Ἐκ τοῦ μεταγν. οὖσ. ἄνθησις.

Τὸ ἀνθισμα, ἡ παραγωγή ἀνθέων : Ἡ ἀνθησι τῆς μυγδαλεῶς. Συνών. ἄνθισμα.

άνθι τό, Ἡπ. (Ζαγόρ.) ἄνθι Ἀνδρ. Ἡπ. Κέρκ. (Ἀργυρᾶδ.) Μακεδ. (Καστορ.) Παξ. Πελοπν. (Ἀρκαδ. Βούρβουρ. Βυτίν. Δημητσάν. Λάστ.) Τσακων. κ. ἀ. — Λεξ. Μπριγκ. Δημητρ. ἄνθ' Α.Ρουμελ. (Φιλιπούπ.) Θεσσ. (Αἰβάν.) Θράκ. (Αἰν. Κομοτ.) Στερελλ. (Αἰτωλ. Καλοσκοπ.) ἄθι Ἰων. (Ἐρυθρ. Κρήν.) Κρήτ. Χίος — Λεξ. Βλαστ. ἄθ' Θράκ. (Καλαμ. Σαρεκκλ.) Πόντ. (Κερασ. Ὁφ. Χαλδ.) Σκόπ.

Ἐκ τοῦ μεταγν. οὖσ. ἀνθίον.

1) Τὸ ἄνθος ἔνθ' ἄν. : Κόφι ἔνα ἄθ' ἀπ' τ' λιμουνεῖ Σκόπ. Ὁ ἀέρας εἶναι τοῦ ἄνθι (ὁ πνέων ἀνεμος ἀπόζει ἀνθέων) Σίφν. Ἐσέρειπεν ἄθᾶ τὸ' ἔφερε με (συνέλεξεν ἄνθη καὶ μοῦ ἔφερε) Ὁφ. || Φρ. Τ' ἀμπέλι - τὸ δέντρο εἶναι 'ς τ' ἄνθι του (εἰς τὸ ἀνθισμὰ του) Ἀρκαδ. Βυτίν. Εἶναι

